

Kopodpisani se dopisati na tiskaju. Prislanjanje se pisma tiskaju po dva veka redakcije. Oglas od 8 redakcije do 80 nov. za svaki redakcije 5 nov.; ili u slučaju opečtanja us pogodbe sa upravom. Novci se illju poštarskom naputstvom (asergo postale) na administraciju "Naše Sloga". Ime, proxim. i napisanu poštu valja točno označiti.

Koju list nedodje na vriome, neka to javi odgovarajuću u otvorenu pismu, sa kojima se pošta poštarsku, ako se izvana napiše: "Roklamsacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rasta male stvari, a nosloga sve pokvari". Nar. Pos.

Poziv na predplatu.

Pošto je već iztekle prvo polugodište za obnovu predplate, radi toga pozivljemo onu gg. predbrojniku, kojima ista iztiče, da ju čim prije ponove.

Predplata s poštarskom za cijelu godinu stoji za imučnije for. 5, a za slijake for. 2. Za pol godine polovici. Izvan carevine za poštarinu više. Novce ne treba šiljati u zapečaćenom listu, jer je predrago, nego po štarskom naputnicom. (Vaglia postale).

Budući da nam se šalje više puta novce u razne svrhe, molimo svakoga, da uvjek točno naznači, što je za predplate, što za što drugo.

I ovom zgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti, jer nije lepo ni pravedno list primati a ne plaćati ga.

Preporučamo napokon svim rođnjikom, da nam dopisuju iz svojih krajeva po istini sve, što misle, da može narodu koristiti.

Uprava „Naše Sloga“.

Družba sv. Cirila i Metoda za Istru.

Odbor naše družbe pripisao nam je okruglincu, koju će dobiti sa pravili svih naših vidjeniji rodoljubi, koju toplo preporučamo našoj braći gdje god oni bili, na koju ćemo se prviom zgodom povratiti i koja glasi doslovce:

P. n. gospodine!

Prilike, u kojih živi dobar dio hrvatskoga i litij slovenskoga naroda u Istri, vrlo su žalostne.

Cela znamenita sela i okolice neimaju ni pučkih škola, a u mnogo

krajeva, gdje obstoje, jesu takove, da ne nose koristi, pače su često na stetu, jer nisu osnovane na zdravom temelju narodnoga jezika. Tako nam puk pogibja s jedne strane, jer mu ponestaje svake nauke i prosvjetljenja, a s druge strane pogibja i naša narodnost pod uplivom tujanstva i za nju lažne kulture.

Osobito je napor naših narodnih protivnika ovih posljednjih godina postigao vrhunac u tom, kako da čim više naše mladeži otidju svomu rodu i jeziku.

Nismo mogli dalje mirno motriti to nevoljno stanje, koje se u svoj svojoj pogibelji prikazuje osobito u nekoj krajevih Istre.

Da unapredimo, koliko stoji do nas, hrvatsko ili slovensko školstvo u Istri, poufali smo se uz Božju pomoć sami u svoje sile, te smo ustanovili "Družbu sv. Cirila i Metoda za Istru" sa sjedištem u Puli.

Pravila naše družbe potvrdilo je visoko c. k. namjestništvo za Primorje u Trstu odispom 24. veljače 1893, br. 2857, te smo dakle zakonito priznano družtvu.

Članovi su utemeljitelji, koji uplate barem 100 forintih ili odmah uz prijavu, ili u godinu dana od prijave. Oni, koji doprinose redovito barem 1 forint na godinu, jesu godišnji članovi.

Pobrinuli smo se, da na sgodnih mjestih Istre budemo imali povjerenike, koji će sakupljati članarinu i primati druge dobrotoljne primose, te inače raditi u prospjek družbe.

Družbu smo prozvali imenom naših svetih apostola-prosvjetitelja, jer je naša nakana i po pravilih svrh, da una predujemo prosvjetu u Istri na temelju vjere i narodnosti, a to je po našem uverenju jedini pravi put.

Kako već spomenjeno, bješće Pavao u početku mlađi dobra srdeča, krotke čudi a vrata u svom poslu kao malo tko. Bio i dobro usgojen, da je lasko mogao upoznati dužnosti čovjeka poštenjaka, lučići dobro od zla i duvati ne onih, koji su uvek spremni diniti i dobro i zlo, više: "Ne pazito na to, što ja radim, već pazite, što je velim". Ali se Pavao bio uzholio; činili mu se, da je on nješto više nadara sposobnost, nego li njegovi drugovi u djelatnosti, među kojima si jo domala stekao njekakvu prevlast i štovanje tako, da su ga izabrali predsjednikom svoga podpornačkog dražtva.

Ova oholost, ovaj nerazložni ponos i preponjivanje vlastitih sposobnosti tako ga zavede, da jo poput ribice, koja traži vodu, da ju može hransiti, traži i on odobravanje i priznanje onih Lukavaca, koji su zaljubljeni jedino u svoj vrh, koji pridrežuju pisanke i gostbe i idem imenom bratinstva i uzajamnosti, ravopravnosti i slobode novoljnjog radničkog stališta, da ga — kako oni vole — oslobođe iz okrutnih pandža bogastva i plavica.

Kako pak razumijevaju ovu ravnočnost ti bričljave, koji govore po duhu i ukusu žestokog pića, što ga uživaju preko mjere, znade svaki dobar i razuman radnički, koji je marljivo pričuo sa svom posao, koji se skribi za potrebu i naobražbu, koji se kloni krčmo, bričljarije i mudrovanja po kavarnah i trgovinama, te koji činom pokazuju, da je valjani uzgoj i naobražba svakomu potrebita, a ne samo višim sta-

Zadatak je naše družbe velik, te i žrtve pojedinaca moraju biti velike.

Upравljamo zato vrveni molbu na sve rodoljube po Istri, da shvativ pretežki položaj u kojem se nalazimo, ne pozače nikakove muke ni truda za naš predak "Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru". Ako ikada, držimo, da je sad nadošla doba, da rodoljubno naše svećenstvo upravo zagori svetim žarom rodoljubija i da se postavi na celo ovoga našega kulturnoga pokreta. Obraćamo se u ime siroćice Istre osobito našoj najbližoj braći Hrvatom i Slovencem u drugih zemljah, a nadamo se pouzdano, da nas ni ostala slavenska plemena monarhije, osobito braća Česi, neće ostaviti osamljene u ovom podhvatu za prosvjetljenje ove dosad najzapuštenije zemlje i za očuvanje naše narodnosti, izložene neprestanim valovom tujanstva!

Pula, 5. srpnja 1893.

Uprava "Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru".

Dr. Dinko Vitezović, predsjednik.

Dr. Matko Lagine, tajnik.

Dr. Andre Stanger, blagajnik.

Viktor Tomičić, Dr. M. Trinajstić, zamjenici.

Dr. K. Janečić.

* Pisma šalju se tajniku u Pulu (Pola), a novci blagajniku u Volosko.

izradjen najvećim hrvatskim kiparom Ivanom Renđićem.

Kod svetnosti učestvovao je sav Dubrovnik, bez razlike stranaka, kojo se je posliednjih godina znalo tamo stvoriti; učestvovali su u ogromnom broju junaci Konavljani, Riedani i drugi iz okolice dubrovačke, u svojem slikovitim odiebi, sa svojim zaštitama, providjeni gromovitim kuburama. Učestvovala je ičica divna Dalmacija, koliko je duga i široka; a k njoj se pridružili u prvom redu sruđena joj kraljevina Horogravina, Hrvatska i Slavonija, Bosna, Istra, slavenske zemlje. Učestvovala je u lijepom broju i kraljovina Srbija i knjževina Crnogora. Mnogi što nisu mogli k svećenosti doći, poslali su pismeno ili brzojavne pozdrave; mnogi opotudjelovali su se prinosi za postavljene vjencice, a drugi su jih poslali. I jedna okružnija glava, srpski kralj, poslala je svoj vjencac, a njoj reč bi, da je neizravno prisjetiti, što ju vjezac postavio glavom i na mjesto nje. Njoj ovoga Veličanstva našega cesara i kralja.

Učestnici dokli su što kopnom a najviše morem. Dokli su i redovito plovećimi parobrodi, i još više samo u tu svrhu nevjerenjima. Sa dalmatinskih otoka i ostalih obala, iz svih gradova i gradića i mjesto došlo je ljudi što na parobrodi, većih i manjih, što također na brodici. Ivan-dalmatinske učestnike doveli su parobrodi, odplovivši iz Trsta, imenito iz Rieke.

Medju svim parobrodi u obči, što su vodili putnike u Dubrovnik, bio je najveći Lloydov parobrod "Austria". Na njemu bježao daleko više učestnika, nego li na nijednom drugom. On je obalaš Dalmacije duž plovio, nego li rjeđan drugi i doživio slavlja, da ga ne može više.

Ja sam si preduzao, da dim kraco za čitatelje "Naše Sloga" opisem putovanje tog parobroda, i evo me, da to izvršim.

Ukreanje — Vrieme — Izletnici i njihovo medjus obno upoznavanje.

Na srednjem najvišem jarbolu parobroda plaplala je hrvatska zastava već u luci riečkoj pak na cijelom putu, tako da su odnosi izletnici, došavši na Rieku 23. što 24. junija, znali, na koji im se je parobrod ukrati. Vrieme nije počekom baš vabilo. Cjelo jutro dne 24., kad se je 10. ure prije podne imalo odploviti, ki-

mačnja promjona. Gorkimi susamim opška svoj grijec, te odlučio opoštiti se. Predstavili su ondjeđnjemu austrijskomu konzulu, da ga on kao oblast dade odpremiti u domovinu, da podnese zaštujući kazan radi svoga zlodina, neka bi tako mogao bar diplomico opravdati se pred Marijom, svjom ženom i pred cijelim svijetom.

Konsul, čovjek riedki dobročina, poštenjak u podpunom smislu rieči, primi ga i sašutu ljubožno i prijateljski. Kad je Pavao svršio, reči mu konzul ozbiljno otčinskim nagovorom:

— Po tom, što sto mi ispriporijedali i video suzno vašeg pravoga kajanja, mislim, da bih vam mogao dopomoći k tomu, da opot stetešto štovanje dobroih ljudi, da izpravite svoje pogreško, to da si sumakete poštoni i udobni položaj u državu. Služebi me dakle: ako se vratite natrag u domovinu, neko vas čekati zagrijaj veće žone, niti ćete moći poljubiti svoje djele, niti ćo vas susretati posmiju rođake, niti će vam stisnuti ruku iškrene prijatelji, već vam doka pravda i trudnica. A preto budešte navršiti svoju kašan, učište li, da će vas tko primiti u svoju radionicu? Tko će da primi radnika našu glau, potpuna, pisanina; onoga, koji je prolio krv vlastite si žene? Pojmite li, da bi vam bio skoro zapriječen svaki način, kojim biste mogli udržavati; teško bi vam tko vjerovao, da ste se popravili, a tada biste se moralii opet ill izseliti iz domovine ili pasti u naručaj vaših prijašnjih drugova raspišuća, koji su vam doveli već do ruba

PODLISTAK.

Prijatelji — zavodnici.

Crtica iz domaćeg života.

VII.

(Konac.)

Prošlo dvoje godine i zbijla nakon groznog zločina, što ga počinio onaj mladi razuzdanac, opametio se sasvim, skrenut na staze, koja vodi u propast duševnu i tjelesnu i pokročio stazom kriješta, na kojoj je provlačila njegova dobra čud i njegovo milokrivo srdo. Ne polazi on već zla da družtva, niti ga je vidjeli u nočnih sastanci, grijeno se truo duša i tio, gdje se truo težko pristreljena zaslužba, i gdje se narušuje onaj luki mir i sloga, koja je jedinim uvjetom sretnom obitajskom životu.

Već dvo godine živi Marija verja i zadovoljna, pače sretna sa svojim suprugom i svojim dražestvom Pavlicom. Hvali iz dna srca dubromu Bogu, koji je uslijedio vrude njezinje molbe, te žali jedino, što no ima uza se svjedoče svoje blaženosti, svjedoče muževa neporočnog snaga, žaleć jedino, što no ima uza se omiljeno si rođenje. Nu osa im zato redovito piše svakog mjeseca, a na svoje listove dobiva obaštena i duga pisma Katica i Katina.

Kako se slijio ovaj sudobnati slučaj, kako se dogodila ova velika promjena — pitati će radoznaći titatol?

Dogodilo se to ovo ovako:

Kako već spomenjeno, bješće Pavao u početku mlađi dobra srdeča, krotke čudi a vrata u svom poslu kao malo tko. Bio i dobro usgojen, da je lasko mogao upoznati dužnosti čovjeka poštenjaka, lučići dobro od zla i duvati ne onih, koji su uvek spremni diniti i dobro i zlo, više: "Ne pazito na to, što ja radim, već pazite, što je velim". Ali se Pavao bio uzholio; činili mu se, da je on nješto više nadara sposobnost, nego li njegovi drugovi u djelatnosti, među kojima si jo domala stekao njekakvu prevlast i štovanje tako, da su ga izabrali predsjednikom svoga podpornačkog dražtva.

Ova oholost, ovaj nerazložni ponos i preponjivanje vlastitih sposobnosti tako ga zavede, da jo poput ribice, koja traži vodu, da ju može hransiti, traži i on odobravanje i priznanje onih Lukavaca, koji su zaljubljeni jedino u svoj vrh, koji pridrežuju pisanke i gostbe i idem imenom bratinstva i uzajamnosti, ravopravnosti i slobode novoljnjog radničkog stališta, da ga — kako oni vole — oslobođe iz okrutnih pandža bogastva i plavica.

Kako pak razumijevaju ovu ravnočnost ti bričljave, koji govore po duhu i ukusu žestokog pića, što ga uživaju preko mjere, znade svaki dobar i razuman radnički, koji je marljivo pričuo sa svom posao, koji se skribi za potrebu i naobražbu, koji se kloni krčmo, bričljarije i mudrovanja po kavarnah i trgovinama, te koji činom pokazuju, da je valjani uzgoj i naobražba svakomu potrebita, a ne samo višim sta-

ilo je, upravo lijevalo kao iz kabla, i to još vjetrom. Svačim tim ne bijate niti izletnika niti izletnice, koja bi bila radi nevremena odustala od puta. Uz svu kizu doletali su oni sa svih strana na parobrod, ali u svoju plijage i iskali čim udobnija mjesto. U ostalom ta kiba bila je kao blagovoljni božićni put. Njom se je zrak davao slike da ih čita. Već modju otoci Krkom i Cresom — odplovili smo na mala vrata — prestatia je kiba, obalo se čim dalje tim jeđe raspravljeni, ponoski usburkano more sve veće tisalo, i mi smo imali već taj dan more moire kaže ulje, a tako i svih ostalih čest dane. Od mnogobrojnih putnika i putnika, poziljao je nešto malo samo jednoga gospodjeg prvega dana. Inače celiom putem svi održavali kribo, jednu i pijuć voćima rado, mnogo radje nego obično u svojim kućama, ne kupuju.

Odplovili smo dobro uru kašnju nego li biješo ustanovljeno. Dok nismo odplovili, svaki je imao još što oba, ti, naruditi, sporušiti. Jodva kad smo odplovili — pozdravljeni sa obale odusvojjenim klobači „Živili Hrvatska“, „živili Hrvati“, „srčani put“, „pozdravite brađu u Dalmaciji“ — poseli smo se upoznavati i pozdravljati među sobom. Tu se sastaju prijatelji s prijateljima, pobratim s pobratimom, bivši aušenčani sa aušenčnikom. Praznaju si ruke, grlo se, ojelju se, popitaju se za zdravlje, stanju. Neki se nisu već dugo dugi vidjeli; drugi vidjeli su se čak samo u djetinству; preko njihovih glava prehujilo je među sobom godina i avakajskih zgoda i nezgode, a da jedan za drugoga ni znali nisu. Jedan se ojačao, upoznava prijatelja, približava mu se; ovaj ga široko gleda, ne pozna odmah onoga, pak mu počmo pucati pred odima; nekome niti to, valja da mi kaže svoje imo, ako hoće da ga podajeti. Neko jednom dobro znanec i znanjce, treba da troci upoznavaju. Čim još već razdobje, u kojem su nisu vidjeli, tim sruđuju se sad pozdravljaju, tim više imaju se što popitivati, tim više što pripovedati. Ali niti samo pripovedanje onoga, što se je poslije stanka a obiju strana dogodilo, ne zanima toliko, koliko upoznivo ne ono, što se je dogadjalo kad bijahu zajedno. Doživljaji iz djetinstva, iz dječke, mladenačke dobe, besto i neznanici, poslije dečet, dyadose, trideset godina, predodaju se, kada da su se sili jučer, i okupljuju cistu dušu.

Među učestnicima jesu: kr. bilježnik i predsjednik „Kola“ Arnold i ljkarnik. A kačić, koji su se najviše trudili za ovaj izlet i kojim ih načinje hrvati, da jo do nege došlo. Tu su zastupaci naroda dr. Frank, Grdenić, dr. Tavčar, Jenko, Špirić, kasnije i Mandić; tu vladin savjetnik Halper, tu naši pjesnici i romanopisci Gjelaski, Harrambešić, Kumičić, Tresić; tu skladatelj Kuhač i pjevorodja „Kola“ Falet; tu mnogi srodonici, odvjetnici, bilježnici, ljožnici, profesori, mjerinci, graditelji, trgovci, obrtnici, pojedoljaci, novinarci, daci — iz Zagreba, Karloveca, Varaždina, Križevaca, Vukovara, Ljubljane, Podgrada, Buzeta, Kastva, Opatije, Rieku, Bakra, Kraljevice, Senja, Vinodola, Like i drugud. S njima jo i gospodja i gospodjice, Hrvatici i Slovenski, koje se poseve dobre među sobom razumiju, kao rođene sestre. Zastupano

vremenito i vjećno propasti? Ja ču vam u mjesto vaše odluke savjetovati drugi način bolji i prenajdraji, da uzognute izpraviti svoje pogreške i uteći kazni, koje bi se neugodno kosula osoba vezanih s vami po rodu i po krvi; savjetovat će vam lažnici načini, kako ćete naskoro biti u stanju osvjetlati si lice pred svjetom i tako oprati se sebe ornu ljagu, koja je okajala dozadani vaš život, to stedi si žutvanje i ljubar svijeh.

Neka dragi Bog blagoslovovi vašo miloštivo gospodstvo.

Dobro, dakle smo sporazumi. Sutra dodjite opet k meni. Nadać se, da ču vam moći dati dobre vijesti. A seda idite, pa budite smiren.

Zahvaliv se Pavao smjerno, otjave do suza ganut.

Drugog dana bijašo Pavao primljen u tvornici strojeva braće Štrijov, to do mala bijašo imenovan po pomoćnikom strojeva.

A kad nekon godine dana uzornoga života zadobi opst svetu obitelj, nizvane će natuknou i ljubav svih dobrih sugrađana, koji ga poznaće. Tada tekar moguće zrlo prodati, kakva rznalike postoji među pravim radnikom i klatežom, višakom i licuverjnikom; tada so su ogavnjene i učasnoj sjećao onoga, što počinj proti obitelji te zahvaljujući Gospodinu i blagoslovljiv ga, smatrao se najzatočnijim čovjekom i živjućim, kao što i sada živi, od svih stvaru i smravnog uzorok dobrih i valjanih zanatnika, te lekrenih i značajnih domoljuba.

M. B.

su tako rekuo svoje znanosti i umjetnosti, svi tako stali. Svih ima oko 170, među njima kakvih 60 počinje pjevača, članova „Kola“ i drugih pjevačkih društava. Da ima među izletnicima i prenajdraji značaja, to se razumeva samo schom. Jedni radi pripovjeđaju, drugi radi slušaju; jedni se radi držu u manjem krugu, drugi u većem; jedni više s jedinim, drugi sad s jedinim sad s drugim; jedni više obre, drugi više metre; jedni više žaljivi, drugi više ozbiljni. Svi urjev dobro, rasploženi. A da bude uvinim ugodniji i samiljivo, za to su se brinuli pjevači, pripovjedači, žaljividači, tumadići i opisovali obale, koja same su takovo, da nebi čovjek moglo biti dozadno. Obšonitom zadovoljstvu dovršavaju i govoru kapetan, Dall'Asta, Riedan, Petris, Cresanin, Nikotić, Kotoranin i Bianchi-Biele, Tršćanin, kao i komitari i drugi na brodu. Svi su učinili, veoma prijazni, ljubezni. Svi rado tuča za što se jih pita, a i dodavaju što misle, da može izletnike zanimiti i čestititi ove dolaze, da modju njimi koje vremena prodju, imenito pak već po svojoj naravi veoma simpatični Bianchi-Biele. I on, kao i Dall'Asta i Petris, prilično govore naše primorsko narječje, dočim Nikotić govorio čisto hrvatski. I govor u istini, ne protive se hrvatskom jeziku, kako se protivi ravnateljstvo Lloydovo. Po parobrodu, u kabinama i drugim nalaže napisani talijanskih, njemačkih, engleskih i franskozkih, ali hrvatskim ne ima nigdje nitrage. Većina mornara monarhije su Hrvati, svom obalom iste govoru se izključivo na najviše hrvatski, a ipak, ipak Lloyd, kako podupiran žaljivoi Hrvata, prezira poseve hrvatski jezik.

Cijeli parobrod bilo je velika kuća; svaki izletnici velika obitelj, zadruga. Onim se upravljali kapotani, ovom vlasti izabrana po dlanovim zadruga, u aboru. „Maršalom“ bio je izabran g. Arnaldi, njegovim doglavnikom g. Akadici, ujihovim savjetnicima gg. Frank i Kumidić.

U Zadru.

U takovom aboru odlučilo se jo takđor, da se prvo dana u večer ustanimo u Zadru i to zato, da tu probavimo pet čestura, pošto su bili neki dubrovački Hrvati izrazili želju, da dodjemo u Gruž pod večer, a ne o podne, kako bi bili da ideamo ravnino.

U Zadru smo unišli u skupu, pak se razišli manjih četica — koji kamo, po trgovim, ulicama, u crkve, dok se nismo u većih četama nastali u hrvatskoj čitaonici, pak u bliznjoj kavani. U čitaonici primili su nas prijazno i podvorili članovi iste. Naši pjevači je zapjevalo u čitaonici. Odmah iza prve pjesme nastao je zvijždak u ulici izpred čitaonice, koji se je poslije druge odprejavao pjesme još jache obnovio, te se i kasnije na izlazu našli u čitaonice obnavljavaju. Na našu gornje Hrvate i Hrvatice jo ta „kulturna“ čudno djelovala. Oni nisu više na „kulturnu“ Talijanu primorskih gradova; kažem Talijan a tih gradica, a ne fakultetu ili dječarilje, jer ove niste jedne niti druga ne čini ništa iz svoje inicijative, nego čini to zato, jer je negovena i pišćena od Talijana, gdje opet nije bilo ni u kraj pameti, da vredjam Talijanu kao takve, nego hoće da izaknem izredne talijanske naših obala, kojih se pravi Talijani Italije srami i sramiti moraju. Mi istaknati Hrvati poznamo takvo izredno. Demonstracija u Zadru nije na nai ne malo djelovala, ni smo još se od srca smijali, i učili smo sličnih i većih mnogo doživili u raznim gradicama Istre, imenito u tobor glavnom gradu Poreštu. „Kultura“ naših Talijana nam je poznata i prodobro, a da bi nai im iznuditi mogla. Mi ne zavidimo vlastom podupiranju listovom, tršćanskom „Il Mattino“, rjeđkom „La Bilancia“ i drugim njihovim vjernim drugovrom, koji su zloradostju opisivali i povredavali demonstraciju u Zadru. Svaki se dići s onim, što ima i što može dati. Naša jo draga, da su ih mogli upoznati i naši gornji Hrvati i Hrvatice; i niko nam je, što ih upoznavaju srebo božju i Talijanu Italiju. Za demonstraciju održalo nas je nekoliko u kavani zajedno s nekim i stoljici Hrvati Zadra. K nam je dolazio svaki hip jedan Talijan i kraljevstva, pak se upravo sačlanjavao s demonstracijom. Tako da no radi pravi Talijani. Obdo-svjetsku gostoljubnost da zahvaljuje, da se gostovi i u ovu inozemstveni gradovi bilo koje narodnosti, poštaju, čita ljepe primjene, ili bar da ih pusti na mjeru. Uvati su zapjevali hrvatsku pjesmu pod hrvatskim krovom u hrvatskoj čitaonici, pak im a toga čime nitko nije privozoriti, ako je to pravljeno i održano u održani čitaonici. Onaj Talijan srami se Talijana Zadra i njim allih po Istru, i rekao je, da će tomu dati oduška u novinah Italije. Učini li to,

za stalno neće s demonstracijom budit slična niti dječarilje zadarsko, koja je sve vrvila oko izletnika i hrvatskim jezikom prosila i rada primala novčice od njih; nugo će krijući baciti na Talijane ispod, na one, koji su nagovorili i počimili izgradnike, na oblasti, koje su puštili, da se cištu vodstvo demonstracija i svitnjicom i urukljom i bacanjem jaja i onda, kad bijaju izletnici vod na svjetski parobrod, i koje nisu niti potest da se na toga date izbrisati po sljedećim razlozima: nafazeno se napiso: „morte ai Croati“, smrt Hrvatima. Ovi se to node umrati, živjeti i da i dalje životom ave bujuljim, i pleskati svojim pjevačem kao što su pješčani na parobrodu, i smijati se s demonstrantom i njihovim pokretacem — jer jo smjoh najbolji odgovor na njihova junaka djebla, na plodove njihova starodrevne kulture.

Za demonstraciju u Zadru odplovio je dalmatinski namještajni s svojom svitom i sa glazbom svojim parobrodom put Dubrovniku. Na taj put spremio se jo naglo. Kažu, da je došao način od Boča, a da je povod tomu dač vjenac, što ga je poslao mladi srpski kralj na Gundulićev spomenik. (Dalo slijedi.)

pradjedova i slušno vrbi svoje krišćanske dužnosti.

Orđo od starine obstoje nekoje po božje, bratovčine, među kojim je prva Svetog Ivana Krstitelja“ utemeljena za blago uspomene biskupa Bartola Botanića.

Pola dnevnih pravila sazvac je g. predsjednik redovitu sjednicu rođene oratočno dne 4. p. m., kojoj je prisustvovao član broj pomorača. U ovoj sjednici proglašavati se imalo pitanje, imade li se učiniti ili pričraditi globa od 8. novembra, koji se na pravstvu zadržao još i u pogrobu kojega brata, ako dotični član je poslom zapričio, ili jo od kuće odušen. Nekom su odbornici s predsjednikom uvidili, da će pomorci svojim glasovima nadmetati tožaku, ostaviti nekoj od odbora dvoranu i po naputku tujdom išli su po trgovatu tražiti težake, da doduđu glasovati proti pomorcu. Da je ovača bratovčina u slabih finansijskih odnosa neka bi to i bilo, jer postankom ove bratovčine upoljaju je bila ova globa, da se stvari čvrst fond. Ali pošto već današnja bratovčina posjeduje glavnici od 1500 for, mislimo dačko, da je ta globa suvišna.

U ovoj sjednici, poradi ove tako zbog neaktivnosti skoro da nije došlo do skroba, su pomorci kroz svjetlosti i uvijadivi ljudi, ostavili su dvoranu proglašujući proti ovakvom postupku svat, odbora.

Nasi starci pradjedovi ostavili su nam vidjitu upomenu, kako su oni poštivali i častili sv. oltarski sakramenat. Od prastare ove bratovčine, koja je obstajala sve do dolaska Francuza, čuvaju se u našoj crkvi veliki arhuni svjetlosti i svetinja.

U našem trgovatu imadomo tri rasređeni ljudi i to trgovac, mornar i težak. Ono učelo zanatiju, što ih imademo, mnogi su ostavili svoj rodni kraj, osobito kalafati i odputili su u bioli svjeti poradi zasluga, a ostali, koji su kod kuće, nisu niti kadri obavljati običajne radnje n. p. zidarske, stolarske i klesarske, već ako se stupog s novoga gradi ili staro popravlja, dođu u trgovatu strani zanatlije, obave svoje poslove i dobiveni novac nose kudi.

Da je u našem selu valjanih zidara, stolaru itd. nema ni bilo trobaljati radnici drugdje, nego svaku radnju obavili bi nam domaći zanatliji i tako novac, kojega bi oni zasluzili, nista bi doma i ne bi putovao preko Treškava, kako to današnje biva.

Svaki razuman roditelj, kojega je dragi Bog dječem blagoslovio, mora imati na unut, netom su mu dječa mužka svršala pučku školu, da svakoga dade onamo, za što pokazuje najveću naklonost. Jesi li brat moj inučan, a diće ti je darovito, a onda ne drži skripti pod preštom tvoje bankante, nego vodi dijet u školu asti uči mudru knjigu, pak ako ga Bog blagoslovio, odgojiti će s vremenom muža, koji će biti na diku i ponos rodu i domu, a na korist crkvi i domovini.

Ako ti je dragi brat a bog tvojih imučenstvenih odnosa ne moguće srušiti, kažem vam, da i ovo naše blagovito posjetje čđ. o. Dominikanci i da se narod okoristi sv. Poslanjem. Gosp. župe-upravitelj pozvao je na dogovor težake, da se odluci kako i koju dobu imaju se držati sv. propovjedi. Trgovci i pomorci čuto se učvredjeni što nobijaju i oni za savjet upitani. Puški pastiri imali bi ipak pozitivu na živje svega puka. Imali bišće se potužiti i na lošu vježbu načela crkve, ali to prepušćamo za drugi put.

(Konac slijedi.)

iz Lošnja 10. lipnja 1893. Izpad zadnjeg neuskundog izbora za zemaljski sabor za Malo i Veloselo, obavljenog dne 80. proslog mjeseca, neće biti iznenadno toliko vas (Nismo dvojili, da će uspijeti protivnik. Op. urad.), koliko je zadužio sve ovdješće stanje nekoj promjene u tom poslu, ali s tim nije narod suglasan.

Kako sam je to poznato naš prečastni gospodin Víkar, hotio je da i ovo naše blagovito posjetje čđ. o. Dominikanci i da se narod okoristi sv. Poslanjem. Gosp. župe-upravitelj pozvao je na dogovor težake, da se odluci kako i koju dobu imaju se držati sv. propovjedi. Trgovci i pomorci čuto se učvredjeni što nobijaju i oni za savjet upitani. Puški pastiri imali bi ipak pozitivu na živje svega puka. Imali bišće se potužiti i na lošu vježbu načela crkve, ali to prepušćamo za drugi put.

Tko ne pozna pobliže Malo selo, a onaj isti, tko misli, da dobro pozna čud i misljenje njegovog pučanstva, težko da će se moći protumačiti svaki pojed, koji se ovdje zbirava, to mora da ostane po koji put zabuđen. Nabrojiti sve mane naših sugrađanina, bilo bi danas užaludno i svršeno; dosti je, da vam načartimo u kratko priprave i tečaj izbora.

Hotio je kandidirati kau pred četiri godine naš današnji načelnik, o. kr. b.

ljecnik Viđulioh, dapača, kuko se glas,

on je sam to pripovjedao; njegovu kandidaturu preporučalo je istarsko-talijansko političko društvo.

Ali više ovdašnjih gradnjana, nezna se od koga i kako napušćeni, no htjelo je kandidatura, to vještvo ustrojio odbor od 11 lica, u kojih možuće načelnika, kao predsjednika i brata dra. Martonilich. Taj odbor i uvedao je učvredno ustanoviti komadnoga kandidata.

Najnačelnik voljda je štrogod manjši

ili jo odbornike bio odbaden, te se radi

s i n o g a posla održao stopu svojih starini

svjevojoljno svake kandidature, ter pod

nijednim uvjetom nije ga bilo moguće sklo-
nuti, da se je primi. Moralo se je tada
samo dati g. dr. Ivana Martinoliča,
kraj, u vjek dade, da se je napokon
na opstavane molbe skloniti, dodim usmire
ničelika time, što ga potaknula predsed-
nikovom odboru, da pod njegovim imenom
pedupratelji dra. Martinoliča usmogu-
raditi slobodno, da prodre njihov kandidat.
Akoprom je načelnik govorio, da će se
svjetski sauzeti za utanadenu kandidatu,
ipak danom tega pokazao nije, da da se
je moglo upoznati, koliko trpi njegovo
samoupljube, što je on bio zapostavljen.

Kandidat naše stranke, g. Š. K. K. o-
suli išao je proglaš, po njegovoj na-
ravi kako unijeren, koji bi mogao podpisati
ukl i svaki vladin doček; protukandidat
nije se usudio ići na javu vlastitim svo-
jim programom.

Tu razliku u postupanju kandidata iz-
tivimo, jer mislimo, da se to nije slučajno,
već da hotomio dogodilo, a da se iz-
bjegne nužni izraziti se jasno i točno o
njihovim točkama, gleda kojih se je pustilo
drugim (koji su, to se nezna), da o njima
prgovorit. Isti protivnički poziv na izbor-
nika dao nam je povoda, da klijamno gla-
vom. Najprije je tu podpisan gosp. Ivan
Sabin Vidulić, koji se nije osnađio
o. kr. bilježnikom, valjda zato, da se ne
zamjeri kojemu od odbornika, koji možda
ne troši, da se javno med nijimi ističe
dan c. kr. bilježnik. Načomo, ističati sve
stalo, što bijaše u tom pozivu izpušteno,
ili što se je moglo sa malo rieči ili jasno
rodi. Mnogo toga se jo popunilo u boz-
imoničim dopisima poluštabenog "Il Mattino",
u kojih bezimene dopisnici govoriti nekim
zancem o odanosti ovog pučanstva prama-
dinatiji, spominjuju ujedno našemu kandi-
datu, kao da on točko nego takva čuvstva.

(Dalje sledi.)

Franina i Jurina

Jur. Znaš da ćemo mi dva učiniti?
Fr. Ča? Čemo čakulat, kako uvik!
Jur. Ne, danas zapivajmo malo po Kač-
čevu!

Fr. Samo, 'ko budemo umili.
Jur. E-e! Ter znaš onu od onoga dugoga
Našinu. Ale!

Oba: Sunce zadje, a misco izdaje,
Mudrac „bodul“ u Mudelinu dodje,
Da pobidi velikoga Matu
I njegovu ženu, tetu Katu.

Lipo njega Mate dođekao,
U svojoj ga kući pogostio;
Mudrac pije a Mate nadzdravlja,
Tu se brate ništo grda spravlja.

Kada li se braća ponapise
I trbuhe svoje napuniš
Počmo mudrac, bodulski lisica
Tako zborit, ko mudra glavica:

„Ti si Mate sve usanje moje
Napni dobro sađa uši svoje,
Nije baš što ti hoću raditi
A ti josi u selu najveći.

Na vratim su izbori u Tuli;
Kakono su juči sudiči duli;
Tvoja nam je pomou od potribe,
Te čest lut može kano ribe.

Ludi su ti brate naši ţča i vi,
Zato budimo barem mi ţegavci:
Pomožimo latinskoj gospodi
U ovako znamenitoj zgodi.

Evo tobi dara malenoga,
Rad budućeg dijelovanja tvoga,
A za drugo čice i ţčavuno
Spraviti ćemo leš i makaruno.
Što me gledaš tako ţudno, Mate,
Što se nečka moj čestitati brate!
Tako meni majke „bodulice“
Bit će srca tvora i i trogo diec!“

Kada li je mudraco završio,
Mato čuša sve do dana izjipo,
Ter otaro ţine brko svojo
I ovako njemu zborio ju:

„Diko naše, mudra „bodulic“.
Mila, draga nepozvana lijo;
Mi na vodiš talijanskem pиру
Nas, koji smo prevrnuli vru.
Dok si ti nam brabri vojepda,
Nebojmo se hrvatskoj rodu.
Prema i mi njegovi smo vinoi,
Kao što su drugi Mudelinci.
Ti si tako obdarac dosta,
Iako učestici i posta:
Beć učivoju majku zatajio
A tine grdo duši ogristi.
Zato da te i poslušati
Mudelinc ave pripovidati,
Da jo se nje raj sigurno pravi
Ak' ostau talijanski ščavir.“

„Bodul“ se ino ne može
Od radosti suo prohlavae
Pa zagrij brata si jednaka,
Poljubi ga žalostna mu majka.

„Tako valja, Mate, dragi brato!
Svi Slovinci ne gledaju na te!
Dušu spasiti joč imat vrimona,
Pa ti nisi bozajljiva ţena.“

„Ovakvo su braće divanila
Dok je ura deseta udrila;
Onda su i lipi pozdravili dali:
Jedan drugom na dobru zafali.

Mudrac skoči na konja mladoga,
Ter put grada ješo bijeloge,
Da najavi latinskoj gospodi
Što se arleco u Mudelinu zgodii.
Mate veli osta joč misledi,
Što da svašta Mudelincem ređi,
Kako da ih lipi prevariti
I na tajdo dobro podupiti.

Kada li je zora ovanula
I ţeva se na livadi dula,
Oz dozivlje vjorno sluge svoje
Da im pišme „Bodulov“ poja.

Neka idu od mista do mista
Pripovidat viri antikrista;
S nijima da oči i om aruda doči
I obratid ljudi im pomici.

Virni sluge njega poslužaše
I od kuće do kuće idjaše
Iskat ljudi ki su kukavice
I naroda svoga izdajice.

Ej noviro da bi te nebilo!
Po tobi se sve zlo dogodilo;
Radi tobe brat si brata vara
A uza njeg plao majka stara.

Tako plao i hrvatska mati,
Kad ju hoće njezin sin izdati;
Kad se srami svojega jezika
I tudjinec služi uvič vika

Proklet bio avaki kukavica
I narod, svoga izdajice.
A dolijam pisme na poštovje,
Bog nam dae zdravje i veselje!

Jur. Vidiš, dragi Frane, da učimo. Za
drugi put nauči onu: „Sunak scila
Paška Šugarova“.

Fr. Ču, ēu, a za danas s Bogom.

Pogled po svetu.

U Trstu, dan 12. jula 1898.

Austro-Ugarska. Državni za-
stupnici grof Harah i Ernest Theumer
polozili su mandate. Prvi opravdava
svoj korak tim, što se u Českoj sve
to više zaočtruju odnosa između
Čeha i Niemaca, a drugi mora sta-
novati stalno u Pragu jer je bio im-
enovan vrhovnim ravnateljom českog
štetionice.

Njemački zastupnici iz Štajersko
izjavili su na svojem sastanku, da će
složno raditi sa svim njemačkim za-
stupnicima Austrije.

U nodolu bile su u Beču dvije
velike skupštine radnika na kojih se je
sastalo po nekih novinak 20.000, a po
drugih čak 40.000 osoba. Od tih skup-
ština bijaše zemaljskih i državnih za-
stupnika, kojim su radnici preporučili
da podupiru rezoluciju, kojom zahtje-
vaju občenito pravo glasovanja. Na
tih skupštinah vladao je red i mir,
što nebiha žalivoža vazda na radnič-
kih skupštinah.

Srbija. U skupštini bijaše pro-
čitan vrlo obširan predlog, da se stavi
pod obtužbu bivše liberalno ministar-
stvo Avakumovićevu. Predsjednik skup-
štine dao je tiskati rečeni predlog i po §. 12. društvenih pravila. 2. Izbor no-

pozvao obtužene ministre, da dođu
dođuće suboto u skupštinu, da se
osobno brane, ili da pošalju pismenu
obranu.

Rusija. Priestolonaslednik ruski
svratio se jučer na povratak iz Lon-
dona u Berlin, gdje će se sastati sa
cesarom Vilimom. Priestolonaslednik
bijaje u Londonu u najviših krugovih
osobite odlikovan.

Francuzka. U Parizu došlo je
prošlog četvrtog do velikih nomira iz-
među djačkova i radnika s jedne strane,
te između redarstva s druge strane.
Ujedjeno toga došlo je u parlament i
u javnih skupštinah do burnih priz-
orah, kojima se je prigodom žestoko
navaljivalo na ministarstvo, osobito
bako na ravnatelja redarstva.

Italija. U talijanskom saboru
pobjedila je iztražna komisija izviešće
o pronevjerenju u talijanskih narodnih
bankah. Iz tog izviešća proizlazi, da
su pronevjerenje svete veće nego li se
je a početku držalo i da je kod pro-
nevjerenja sudjelovalo osoba, koje nisu
jošta uzapćene.

Njemačka. U njemačkom saboru
proći će, red bi, sretno ovoga puta
poznata vladina osnova o povećanju
njemačkih vojnih četa. Danas se imalo
čitati u saboru po drugi put rečenu
osnovu.

Različite vesti.

Političko društvo „Edinstvo“. Pred-
sjedništvo političkoga društva „Edinstvo“
pozivlje ovim gg. odbornike i zamjenike
za nedjelju dan 16. t. m. u 10. sati u jutro
I odborovoj sjednici u Mudelinu zgodii.

Konstituiranje odbora političkoga druž-
tva „Edinstvo“. U odborovoj sjednici druž-
tva „Edinstvo“, obdržavanoj prošla nedjelje
konstituirao se novoizabrani odbor kako
sledi: Prvim podpredsjednikom bijaše iz-
bran gosp. dr. G. Gregorin, drugim
podpredsjednikom g. I. M. Vatovac, tajnikom g.
M. Cotić, blagajnikom g. A. Škarbar.

Novi ilečnik. Uprava zdravstvenog
okružja, sastojedeg iz občinskih ţeljane,
Podgrad i Materija imenovan je ličnikom
za avstrijski, a sa sjedalom u Podgradu,
g. dr. Josipa Šebesta, radsog i
vrlo čestitog brata Čeha. Čestitamo gosp.
doktoru i našem puku ovih občina.

Iz Krka brzojavljivo nam 12. t. m.
da bijaše naš dijonični zastupnik, gosp. prof.
Vjekoslav Spinčić, u Vrbniku i u Baški
od tamonjih občinskih zastupnika i od
svega pučanstva stroljanjem mužara to
burnimiči ovacijami došakan i pozdravljen.
Svuda mu je naš pak izrazio prizna-
nje za njegovo poštovno djelovanje na
carevinskom viču i za njegovo nastojanje
oko promicanja duševnog i gospodarstven-
og napredka.

Gosp. zastupnik bio je u nedjelju na
mlađoj misi g. Iv. Trčića u Vrbniku,
pak se jo tom prigodom zatokao u Bašku
i u nekoju drugu mjestu otoka Krka.

Sretno nam se vratio!

Sveskačka svećanstvo u Ljubljani.
Prošlo nedjelje sastala se u bijeloj Ljub-
ljani mnogobrojna slovenska sokolska dru-
štva iz svih slovenskih pokrajina, da stvor-
ave novi slovenski sokolstvo. Tom prijedrom
priredio je „Ljubljanski Sokol“ svojim
drugovom iz svih slovenakih pokrajina dvo-
složnosti, t. j. subotu i u nedjelju. Grad
bijaje svedeno nakon. U subotu svedeno
se pod predsjedništvom dr. G. Gregorina,
starostra „trdanskega Sokola“, o jednokom
odstvu da članove svih slovenskih sokol-
skih društava i o jedinstvenom vježbalniku
i svesi svih slovenskih sokolskih dru-
štava. Poslo skupštini bio je koncert u
vrtu Hafnerova pivara.

U nedjelji dođeško svedeno gosto na
kolodvoru, odakle su skupno u grad u sves-
nom obhodu ulazili. O podne bijaše sved-
en banjet, a po podne puška zabava.
Kod svake prigode bijaše osobito od-
likovana doputacija zagrebčakog sokola,
koju je prodvođio bivši zagrebčki načelnik,
a sadašnji starosta zagrebačkeg sokola,
g. dr. Milan Amraš.

Glavnu skupštinu imati da podružnica
društva sv. Cirila i Metoda u Podgradu
dan 17. t. m. u 11 sati u jutro slijedeću
dnevnu redom: 1. Izvođače predsjedništva
i po §. 12. društvenih pravila. 2. Izbor no-

voga odbora i odaslanika za glavnu skup-
štinu družbe, koja će se obdržavati dan
26. t. m. u Šožani. 3. Primanje članarine
i upis novih članova. 4. Prodlozi.

Predružnica družbe sv. Cirila i Metoda
u Podgradu ostala je u životu i po osnutju
naših moralnih most između naših i lju-
bijanskih družbi.

Naše čitaonica i njemačko talijanska
slična družba. Pod tih naslovom piše nam
prijatelj iz istočne Istru. – Iz puku znači
željnosti, posjetio sam višo njemačku i
talijansku čitaonicu, to sam no vezu osje-
došio, da u njih vlasti veću rodoljubljuje,
nego žalivoža u njekojih hrvatskih. Iste
su predpoklade samo na čisto liberalno
listove, pod nijednu cijenu ne triju u svo-
jih prostorijah, bilo koje slavenske glazilo,
kao n. pr. „Agr. Tagblatt“, „Politiki“, „Diktato Croata“, „Rinnovamento“, „Nada
Sloga“ itd.; dodim su često hrvatsko čita-
onicu predložene na naziviranje proti-
slavenske listove, kao n. pr. na: „N. F.
Proso“, „Piccolo“, „Independent“, „Mat-
tino“, „Istria“ itd. Čemu treći hrvatsko
novac za te listove, koji najgudnije napad-
aju na nejedva našu svetinju? Ugledajte
u srođujući u Niome i Talijane, pa ba-
cite u polje u grodu, da no truje zrak
u naših ognjišta. Čuvajte se jih kaš vatice!

Iz Sežane pišu nam 9. t. m. Jarljuno
Vam g. urođeniku, iz našo kraljevsko prijatelj-
stvo vaselu vist, da bijaše prvi dan
ovoga mjeseca izabran župnik našega
trga poznati Vanča rodoljub i destiti sva-
đenik, veleđ. g. Josip Omer, župnik
u Kortah u Istri. Izbor se obavio u našoj
čitavoj skrivi pod predsjedništvom o. kr.
pot. poglavara, prav. g. pl. Simic g.
Predanu bijaše u svomu 122. gledan,

A. Škarbar. — Župnika bijaše pozdravljen
za izabranoga toli za bice, koji se u po-
slijednjem trenutku sjednjuo za g. Omera,
pošto se je bio jedan natjecatelj malo pre
ujezgao. Drago nam je, što su naši
občinari ovako mužki i složno ovršili svoje
pravo, što neka bude i u buduću kod
občinskih, zemaljskih i državnih izbora.
Ovrat postojani ostaju kod ovoga izbora,
a takovi neka budu i kod svih budućih.
Izbor veleđ. g. Škarbina bijaše pozdravljen
stroljanjom mužara i srođanim udaranjem
o zvone. Bilo u arstan dus!

Bratovščini hrvatskih ljudi u Istri
darovač je veleđ. pop Ivo Šintić, upravitelj
poduzeće u Preddoci u otoku Cresu 2
pop. Živio pop Ivo! — Veleđ. gosp. Ivan
Coteli slobodio je dno 6. t. m. kod Sv.
Matjaja u Cernu za „Bratovščinu“ 10 kruna
od gg. Gojatana, Filiplida, Slokovića, Gal-
zigne, Folke, Komra i sam jo tomu dopri-
nosao. Živio sabirdi u darovatolji! — G.
Josip Rubinić, trgovac u Mošćenicih,
pođao je istoj 1 krunu. — Gosp. Fran
Šupić, trgovac u Rukavcu, sakupio 9 kruna,
i to od g. M. Kundica, trgovca u Frančići,
5 kruna, a u veselom društvu 4 kr.
— Darovat do nadalje na Vološkom; Gdja-
Fanti Škarbović 3 kruna; g. Samuol Vlad-
eković, pom. kapatan, 2 kr., te abiturijent
hrvatske gimnazije na Ricci, g. Josip Po-
tić, 1 kruna.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri
sabran je dne 5. t. m. veleđ. g. Ivan
Coteli, kapelan u Kanfanaru prigodom
pogrebe poštenjaka Antuna Porko-
vića u Savudriji 20 kruna od gg. Goj-
atana, Nicollu, Slokovića, Filiplida, Vrbku,
Perkovida i sam sabirdi. Živili gospoda
darovatoli! — U istu svrhu darovao g.
Josip Rubinić, togovac u Mošćenicih, 1
krunu. Živio! — Veleđ. g. Fran Bukovac
župnik u Tržtu 40 kruna, to nam ih je
poslao za daljnju odpremu društvenom bla-
gajniku. Živio naš dijonični Bukovac u našo
mnogo naslidniku. — Gosp. Josip Linic
i Trata podarao je 2 krunu, a g. Mato
Drnović 1 krunu. Živio!

Iz Voleškog-Opatije pišu nam dne 11.
julija 1893. [Zateranje s občinskim izbori].
U zadnjem sam vam dopisao odatli javio,
da se s napotouču občinu riješenje reklama
od strane slavnog a. kr. kotarskog pogla-
varstva i u njima uzko skopčane občinsko
izbori. Danas, nakon mjesec dana, mogu
vam javiti, da još uvek nečemo, da
upoređe s odobravanjem raste nozadovljivo
i uzrujanost danovice zbog stanovanja sa
izbori. Občinom ovom prinosio se koj-
akvi glasovi o pristranosti občini, da se
ide na ruku stanovitoj gospodi, kojim se
neda za sada izbora, — glasovi, koji ba-
suju tamnu ejenu na oblast, i koji ne mogu
nego da utku i ono malo vjere, što jo
ima naš narod u istu.

Da no bi drugo nego da se učutka
to glasova, morali bi se raspisati novi ob-
činski izbori. Napokon no pitamo nikavu
milost; pitamo, neka se vrši zakon! Ta,
mijelo su gotovo dočini godine, što jo ob-
činsko zastupstvo bilo izabran, a novih

labora ne ima te ne ima. Čudimo se pre-
svetlomu poglavaru, što otkriva toliko sa-
popravkom listine i raspisom izbora, tim
više, što je 8 puta (zovom: tri puta) pisao
bio občini, da se poturi poslati listine, nebi-
li se što prije raspisao izbor. Listine leže
ved tri puta mjeseca na poglavarstvu, to
ne znam u istini, što se tamo s njima
radi. U obče čini se, da je listine občine
Volosko snala na poglavarstvu, ona ista
sudba, koja je snala u Tratu molbenicu
"Bratovčinu", da joj bude slobodno prome-
zaključku skupštine izložiti škrabice za
sabiranje milodera. Ta molbenica leži naime
nogdje u prahu puno dve godine, a ima
nado, da će i treću, po onoj „do tri puta
Bog pomaže“. Neima dokle druge, nego
oborukati se svomu strpljivošći i čekati,
da se gospodari svidi.

Iz Savljanika piše nam podetkom ju-
lijia. Odavna vam se odavale ne oglasimo,
premda imademo puno vreće gradiva, oso-
bito o našoj občinskoj upravi. Šutili smo
i trpjeli, ali pošto se je mjeru napunila,
eve nas, da ju bar dječiomno ispraznimo.

Odvođe čestitimo svaku godinu dne 28.
aprila blagdan sv. Jurja, zaštitnika naše
župne crkve, te se sakupi koja forinti za
prah (barut) i opali se mužarac na čast
svetom, a na redact župljonom.

Naša podobodina neima žalibice svojih
mužara, već je imade bivši upravitelj A.
Sirotić. Utekošmo se dakle k njemu, da
nam posudi mužara za crkvenu svećenost.
Ali so u nadi provaramo. On se nedozava
našoj molbi i nehtjede nam posuditi mu-
žare, da njima slavimo božjeg ugodnika i
našeg zaštitnika. Pribisliti ga dakako no
mogosmo, jer su mužari njegovu, nu kad
ih je mogao posuditi buzetskim šarenjakom,
da ih njihi strieljaju prigodom zlosvetnog
izbora glasovito. Tomo Vorgottin a
za carovinsko viđe, držimo, da ih jo moro
posuditi tim radi i nam, da slavimo Božu
i njegova svetaca. Zanikao nam je dakle
mužar, a to neka mu neplati sveti
Juraj. U nevolji utokosmo se proti dijnom
Šterpedjanom, koji nam izposudiše drag-
vojno mužare, kojim su strieljali na
slavu sv. Jure i na vesonj g. Sirotića.

Da toga gospodina više ne uzomiru-
jemo, složilo se nas nekoliko kmetova, te
odludimo kupiti sami mužare, a on neka
čuva svoje za budući izbor g. Tomaz a,
ili kad bude slavno uskrusnuo buzetski spa-
sitelj, Škoda, da sv. Juraj nije rođen u
Kalabriji, jer nam se zaista nebi bilo za-
nikealo mužare, da ga kao takovo slavimo.

Iz Medulinu piše nam 8. t. m. Dne
23. pr. m. posjetio nas je kotarski po-
glavar g. Iv. Rossetti pl. Soander u
pratnji kot. šk. "skog nadzornika, gosp. St.
Križnića. On je tu razgledao gradnju
crkve, župni i občinski ured, školu i medju-
inim i prostoriju „Hrv. Čitanice“. Pro-
storija našega društva bila su krasno ure-
šene, a na prozorih vijala se trobojnice
uz crno-žutu. Na dolasku pozdravio je g.
J. S. hrvatskim jezikom, našto je gosp.
kapetan njemačkim jezikom zahvalio se.
Nakon tog poredali se oko stola svi pri-
stuti i zabavljali se uz dobru kapljicu,
razgovarajući se na poglavarom i wedju
sobom o raznih domaćih i vanjskih dogo-
djajih. Neugodno djinjilo se g. poglavara
i svih naš, što je tuj nazdravila g. pogla-
var jedna osoba u talijanskom jeziku,
čemu se nije nitko nadoao.

Posjetivši rečenu gospodu školu, u
pratnji svih občinskih zastupnika, odušla
su se izvrstnom napredku mnogobrojne
djecu. Na svaku pitanju nadzornikovo
i učiteljovo djece su podpunom točnošću od-
govarala. Tu školu polazi u jutro 89 dje-
čaka, a posle podne 85 djevojčica. Više
puta su djeoca u taj sobici tako natrpala,
da ih učitelj ni u pisanju podučavati ne
može. Pribisliti občinski zastupnici mogli
su se osvjeđati, da jo posve krivo po-
stupanje nekojih šarenjakima proti ovdje-
njemu učitelju.

Gradnja crkve dobro napreduje, to je
nade, da će se što skorije dovršiti.

Iz Rieke piše nam dne 10. jula. Ma-
đarski vladini i pretvorani krovovi videći,
da su u Hrvatskoj, hvali tamjanju uzor-
vlasti, dosta uspješno postigli, dogovorile se
sa dobrim Hrvatskim (a joj boljim Crnkovićem), da će još ove godine
pokutati, da li bi se onaj patriotski obči-
šabor sa patriotskim dinom odrekao
svakog prava na grad Rieku i okolici te
kako bi sve to izrušio madjarskoj braći
na uzdarje.

Ima jedna stranka ovdje, koja nije
hrvatska, a možda nije ni iridentistička,
pa ipak ne želi ni male, da so ukino
čašćni provizorijum, jer jo uvjerenou, da
„Corpus separatum“ ima i imati do višo
koristi, a još više slobode, nego bi imao
kada bi se oboli Madjari pomolio „dobrih“

Hrvata dočepali zakonitim patama naše obale, zatim dubrovačka glasba, gospoda svacić, dubrovačka gradjanska muzika, odbor sa podiguće spomenike i občinsko dubro-
vačko vjeće sa gradonačelnikom.

Hrvatskih vionaca bila je muožina
dragocjenosti i prekrasnih do 150 na broju,
a srpskih tek nokoliko. I u skrbci kralj
Aleksandar posao je ukupni viesec s na-
pisom „Pjesnik Gundulić“. Bilo je vi-
nac iz svih krajeva Hrvatske, a da ih ne
nabrajamo, spomenuti samo neke
prokratne lovori-vince, kroz koje su
hvatka mladži iz svih hrvatskih vjećaja sa
zlatnom lironom; Hrvatici, Zagroba, akademija znanosti i umjetnosti, koju za-
stupaš dr. Rački, Matija Hrvatska“ po
predsjedniku T. Smidžikisu i Ks. Šandoru
Gjalskomu, evnoučinstvo društvo „Zastava“
po predsjedniku svome g. Petrašiću, viesec
istarskih Hrvata položio je zastupnik gosp.
Spinčić i mnogi drugi gradovi občina
i društva. Od 18 dubrovačkih podobčina 12
ih je prodalo hrvatske vince. Tako od
bokeljskih 15 imo 9 hrvatskih.

U 10 i pol porde se odbor oko spo-
menika, gdje se na uglovima ograda sa
visokih stupova vijalo dvije hrvatske za-
stave, dok su ostale bile kao i sam odbor
raznobojne. Izgovor predsjednika od-
bora Marinice Gjorgjić preuzeo u ime grada
spomenik nadelnicu Gundolu, potomak hrvatskog
pjevača Gundulića. Na to u tri četvrti
na 10 sati zavjesa pada, a uz grmljavnu
topova se Minčeta znari utroboeno, bez-
krajno i oduslovljeno kličešo: Slava Hr-
vatu Gunduliću, Slava Matuzaniju! Živio
hrvatski umjetnik Rendić! Iz „Sokolova“,
što ih pjevaše srpski pjevači, zasvirala glasba

„Oj Hrvati, jošte živi, a mnogošte silno
uzneseno pjevalo je uz glasbu. Kad pak
hrvatski pjevači krasno odjevaju Vilna-
rovu himnu, spjevanu Haranbašicom, po-
novi se opet silan pjevač, kojemu nobude
kraja ni konca. Paklići: „Slava hrvatskom
pjevniku Gunduliću“, Živilo, „Kolo“ i orili
se ponovo hrvatskim Dubrovnikom.

Na to je sledilo polaganje vionaca
uz oduslovljeno kličešo prisutnog naroda. Namještajni David položi također viesec,
dok u ime grada Dubrovačka položi ga
našačnik Gundola. Njiveći pjevači i vrhu-
nac oduslovljeno i puklići na česki narod
izvaze divotni vionice sastavljen od blizu
tisuću pojedinica, što no ga je poslušala u
ime českega naroda gospodja Maruša Nou-
reiterova iz Praga s napisom: „Prvomu
hrvatskomu pjevaniku za narodnu slobodu! Položio ga je dr. Tresić-Pavidić.

Po svršetku svećenosti narod prolazio
uz pratnju glasba u uz burno kličanje
silnog naroda sve do ditaonice. Hrvatsko
pjevačko društvo pjevala su „Glazna jasca“,
a sav narod s njima. Na to tisuću sveta
odkrite glave zapjevali hrvatski hrvati.
Ljepe naša domovine“ i zanosno kličeši:
„Živila Hrvatska slobodna i ujedinjena“
počeće se razilaziti na svu strane u naj-
uzornijem redu gradom, koji jošte nije
vidio tako volebne slave.

Na crkvi franjevačkoj, gdje je pokopan
Gundulić, vijao se vrh zvonika papinski
barjak, a podno njega volika hrvatska
trobojnica.

Hrvatska pjesma orila se cijeli gra-
dom, a na avadijem licu mogao si dati
čitaju radost i veselje. (Dajlo sliči.)

Dva fornta i sedamdeset i pet novčića
stoje oplatena ataklenka, sadržavaju-
jući tri kilograma više puta odlikovanog
izvrstnog „lampskeg soka“ (Sciroppi
di Lampono), kojeg razlažaju preto postom
proti pouzeći G. Piccoli i ljevkarnik u
Ljubljani. — Pletenice sadržavajuće 10,
20 i 40 kilograma po 60 knv. kg.

L i s t i c a r o d n i t v a .
Gosp. dopisniku Volosko-Opatija: Klasičili smo, kako vidite, ljevo i desno,
jer laže nouglađuju božjeg svetoga. Takovi su
česki ordje odnosili. Živili!

Velač. g. N. B. Ivailo se obratili
oni knjige ravno na poslovne ekonomat ordje, jer
ne može to učiniti. Srđanac odzvao!

Gosp. J. Z. Promjeliti smo, kako vidite,
koješta, jer smo do grla sili zaplena i sudbenih
programa Budava, inače noidai Ždravo Sokola!

L i s t i c a r o d n i t v a u p r a v e .
Uplatili su nadljužu na „N. S. gg.“: J. B.
Gjurovac f. 5; Ct. Pakraco f. 1; A. L. Kardža-
f. 5; A. P. Molčanović f. 9; P. J. Dobrin f. 1;
Nat. D. Bakar f. 2-59; J. S. Predočić f. 2-50;
P. J. Dančić f. 1; Ct. Tolmin f. 2; Hr. Bekić b.
Zagrobi f. 2-50; J. O. Pazin f. 2-50; Ct. Sonj f.
1-50; Ct. L. V. Gospod f. 2-50; Ct. Otočac f.
1-25; Ct. Gorica f. 2-50; Dr. N. V. Sonj f. 2-50;
F. T. Tinjan f. 2-50; dr. A. D. Pazin f. 5; Ct.
Kastav f. 5; dr. Br. Podgrad f. 2-50; K. B. Vrli-
ća f. 2-50; T. K. Borčić f. 2-50; G. S. Nerešić
f. 2-50; L. Lošinj f. 2-50; Ct. Makarska
f. 2-50; A. T. Kastav f. 7; dr. D. T. Krk (glasaj);
f. 1-25; dr. B. M. Krapina f. 10; Ct. Dolinac f.
1-20; dr. F. S. Đorđević f. 1-25; V. M. Moščenac f. 1.

SNOVJ ZA OBLEKE.
Peruvian in došao na časito duhovčiću, pred
pisanu snov za uniforme c. k. uradnikov,
takđe za veterane, ognjopravce, telecavce, itd.,
sukna za biljare i igračne mize, preproge
za vozove, ičen napremstvo za lovake skupine,
snovil je prati, potom optuđao od gld. 4-14 itd.
— Kako hči kupiti vredno, poštano, tražio,
čisto valenome suknene blage, nego na dober kup
čunje, ki da mora kupiti vredni žasnik
duro u cent. Prosim te, rješiti zahtjevi lo moje
knjige u ukordi. Svariti tudi pod pismi kon-
kurenco, ponuđajući dvakrat toliko popunika.

IVANA STIKAROFSKY V BRNU
24-24 (v tom Manchester Avstrije) 24-24
Nevjeda zaloga fabričkega suknja, u vrednosti
1/2 milijuna gld.

Da pojasnim velikost u smjernost izjavljaju,
da moja suknja sdržavaju najveće izvrsne suknje
u Evropi, izdelovanje kamenjarenog, potrebljen
za krojač, u veliko knjigovještanju te za lastno
namenu. Da se preprilači o vremu tem, preosim
slavno običanstvo, da si, kada mu prilika na-
nos, oglasi voljanske prostore mojih pre-
dajaljic, kjer ima posla 100 ljudi.

Pošljite se lo po poštenu povjetzu.

Dopravite u nemškem, mađarskem, češkem, poljskem,
italijanskem, francoskom in angleškem jeziku.

Na znanje!

U subotu dne 15. t. m. svršava obuka
na „Delavskoj školi“ u Kastru. Nedjelju
dne 16. t. m. biti će izloženo radnjo zde-
ničnika svakomu na uvid.

Upisivanje za buduću školsku godinu
biti će dne 14. septembra 1893., a slijedeći
dan započeti će obuka.

Ravnateljstvo „Delavske škole“.
U Kastru, dne 10. jula 1893.

Objava.

Ova pučka vodjona završuje školsku
godinu u subotu 15. tokućeg mjeseca kao
obično za službom božjom „Te boga
hvalimo“, pjevanjem „caravke“ i
završnim govorom.

I ove godine će se podijeliti sa ed-
pustnicami sponcen-knjige, kao na-
gradu marljivim učenicom, koji su navrili
12. godinu, a k tomu zadovoljili školsku
zakonu.

Buduća školska godina otvara se 1.
rujna (septembra) sa službom božjom.
Upisivanje biti će 30. i 31. kolovoza
(ugusta).

Ravnateljstvo pučke mužke učionice.
U Kastru, 7. srpnja (julija) 1893.
pop Niko Butković,
nadučitelj.

Straljke i sumpornjače za trte inžinira Živica.

mlatilnice i čistilnice za žito,
mlini i stiskalnice za vino,
sisaljke ili pumpe za svaku
porabu, cieve svake vrste i
pipe, motori (stroji za gonjenje
drugih strojeva) na paru i sa
petrolejem, kao takodjer i
SVE potreboće za strojeve
dobiva se uvjek u skladištu tvrdke

Schivitz & Comp.
(Živic i drug.)

Via Zonta broj 5 u Trstu.

Glasovita

radi svojega utinika, odlikuju-
vajući se svojim zdravljivim
lastnostima i častno diplome
i zlatno stetinju na razstavi
u Londonu i Parizu, s zlatno
stetinju u Bruxellesu u Tu-
nisu.

**Zelodjeva tirk-
tuva lekarja G. Piccoli-ja**
u Ljubljani jo vajno di-
stično aredastro, katero krepači in zdravi zelo-
dec, kakor tudi opravila pre-
bavni organi izboru po-
splošno.

Izdelovaljci raspodiljujo proti
pozivu značka u zabiljih po
12 steklenic na 1 gld. 38 no.,
po 25 steklenic (zabilj) za 26 no.,
po 50 steklenic (zabilj) za 5 gld. — Poštulno plaća vedno
narodnik. 12-1

Krasno uzorice zasebnikom pošilja zastonj
in franko.

Bogato knjige u zavori, kakovinski te ni lilo,
za krojač nofrankovan. Izuzi na poputini za
2% ali 8%, goldinjanov pri metru, ne dajem
daril krojačem, kakor to dela konkordan na
ranu zadnjo roku, ampak imam te tranzit
na dito osje, inko, da mora kupiti vredni žasnik
duro u cent. Prosim te, rješiti zahtjevi lo moje
knjige u ukordi. Svariti tudi pod pismi kon-
kurenco, ponuđajući dvakrat toliko popunika.

SNOVJ ZA OBLEKE.
Peruvian in došao na časito duhovčiću, pred
pisanu snov za uniforme c. k. uradnikov,

rukavice za veterane, ognjopravce, telecavce, itd.,
sukna za biljare i igračne mize, preproge
za vozove, ičen napremstvo za lovake skupine,
snovil je prati, potom optuđao od gld. 4-14 itd.

— Kako hči kupiti vredno, poštano, tražio,
čisto valenome suknene blage, nego na dober kup
čunje, ki da mora kupiti toliko vredna, kolikor se
plaća krojač, obrnje naj na do

IVANA STIKAROFSKY V BRNU
24-24 (v tom Manchester Avstrije) 24-24
Nevjeda zaloga fabričkega suknja, u vrednosti
1/2 milijuna gld.

Da pojasnim velikost u smjernost izjavljaju,
da moja suknja sdržavaju najveće izvrsne suknje
u Evropi, izdelovanje kamenjarenog, potrebljen
za krojač, u veliko knjigovještanju te za lastno
namenu. Da se preprilači o vremu tem, preosim
slavno običanstvo, da si, kada mu prilika na-
nos, oglasi voljanske prostore mojih pre-
dajaljic, kjer ima posla 100 ljudi.

Pošljite se lo po poštenu povjetzu.

Dopravite u nemškem, mađarskem, češkem, poljskem,
italijanskem, francoskom in angleškem jeziku.